

poezija čisto usehnila, in sicer stopnjema, čimbolj je zabredel v ateizem. Padel je tako globoko, da je začel pesniti naravnost „pamflete“. K temu dodajemo mi samo to, da so nekatere izmed njegovih protikrščanskih pesmi, predvsem „Jaz“, v kolikor se tiče forme, načina izražanja protikrščanskih misli, poetično dovršene; primerjali bi jih v zgolj poetičnem oziru Carduccijevemu „Himnu na Satana“, po veliki večini pa so malovredno verzificiranje, naravnost ničvredne. — Izmed kritikov krščanstvu nasprotne struje omenjamo dr. Prijatelja in N. Glonarja v „Védi“, št. 4. l. 1912. Dr. Prijatelj pojmuje Aškercu kot najodličnejšega zastopnika slovenskega realizma. To je bilo po mnenju tega kritika tudi (ne izključni) vzrok Aškerčevega padca, ker je prišel realizem med nas prepozno, ko je že nastopal modernizem. Aškerčeve

živel in produciral je naprej, slep za ves naš napredek, ki smo ga od one dobe doživeli, pa je hotel biti (in bi naj bil) glasnik in vodnik generacije, za katero je ostal tako daleč vzadi, da jo je njegovo kričanje komaj še dosežalo in da se je le tu in tam kak zapozneli in počasni hodec ozrl po njem. Aškerc je vzrastel v času, ko se je na Slovenskem utrdila in razživela napredna misel; pozneje ni opazil, da imamo vedno več resnih ljudi, ki iščejo odgovora na zadnja vprašanja „odkod, kako, kam?“, ampak je šel in nastavljal pozauno naše kričave in omejene „Svobodne misli.“ — Lahko rečemo, da se slovenska kritika o Aškercu strinja. Kritika od katoliške strani je bila izpočetka osamljena, danes se je uveljavila. —

XXIII. mednarodni evharistični kongres na Dunaju. Mednarodni evharistični kongresi, pri katerih se

EVHARISTIČNI IZPREVOD: CESARSKI KOMORNIKI IN
TAJNI SVETNIKI JAHAJO PRED NAJSVETEJŠIM.

vrline vidi dr. Prijatelj bistveno tam, kjer tudi A. U. Aškerc jame pešati, ko „stopi na forum dnevnih bojev“. Kaže se pri njem „vsakdanjost“, „banalnost“, zmanjka mu „širokega, svetlega pogleda na človeško prirodo“, „agitiral je in haranguiral“, propadel. — Najostrejša, v marsičem celo nepravilna je kritika Glonarjeva. „Ko se je Aškerc poslovil od nas, so se vsi oddahnili“, to je gotovo prerobato in ne velja za Aškercu, pesnika balad in romanc, marveč le za Aškercu v zadnji dobi. Treba pa je pomisliti, da Glonar sploh vse pretemno gleda in mu ni prav nič prav. Preko dobrih strani Aškerčeve poezije gre Glonar prehitro na dnevni red. Seveda pa drži vse, kar je Glonar napisal o Aškercu, pesnikovalcu „Svobodne misli“. Izborna je Glonar zadel najgloblji vzrok Aškerčeve dekadence. „Aškerc je ostal vedno pri onih geslih, ki so bila ob času njegovega nastopa efektna.

zbirajo katoličani vseh narodnosti k počaščenju presvetega Rešnjega Telesa, so se iz majhnih začetkov razvili v velike manifestacije verske misli, ki ne morejo ostati brez globokega vtiska na javno mnenje. Ali si je mogoče misliti kaj veličastnejšega, kakor če pridejo iz vseh delov sveta ljudje najrazličnejših jezikov in narodnosti in se združijo kot bratje pri isti liturgiji, časteč ista svetotajstva in izpodbujajoč se med seboj k vztrajnosti v isti veri rešenja in ljubezni? Čudovita edinstvo katoliške Cerkve se nikjer tako veličastno ne pokaže, kakor pri mednarodnih evharističnih zborovanjih. Drugi moment, ki povzdiguje evharistične shode nad vse druge prireditve, je univerzalnost predmetov, ki se na njih obravnavajo. Vsa važna kulturna vprašanja se obravnavajo v luči božanske vere z najvišjih vidikov. In slednjič vpliva tudi zunanji sijaj, ki se razvije ob liturgični slovesnosti.